KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 10. juli 2007

om statsstøtte C 19/06 (ex NN 29/06) ydet af Slovenien til Javor Pivka Lesna Industrija d.d.

(meddelt under nummer K(2007) 3227)

(Kun den slovenske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2008/91/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med nævnte artikel ([1]), og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

(1) Kommissionen modtog den 1. december 2004 en klage vedrørende påstået støtte til den slovenske træbearbejdningsvirksomhed Javor Pivka Lesna Industrija d.d. (i det følgende benævnt »Javor Pivka«).

(2) Klagen drejede sig om økonomiske støtteforanstaltninger, som den 27. maj 2004 blev tilkendt virksomheden Javor Pivka ved beslutning truffet af den slovenske regering i medfør af artikel 21 i loven om statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder. Desuden har det vist sig, at denne foranstaltning ikke var blevet anmeldt til Kommissionen med den begrundelse, at den var godkendt af den slovenske tværministerielle tilsynskommission for statsstøtte den 23. april 2004, dvs. før tiltrædelsen. Da det relevante kriterium for, hvornår en støtte er ydet, er den retsakt, hvorved den kompetente nationale myndighed forpligter sig til at yde statsstøtte, fandt Kommissionen, at der med den pågældende foranstaltning var tale om en ny støtte, som derfor skulle have været anmeldt i medfør af EF-traktatens artikel 88 og bedømt i medfør af dens artikel 87 ([2]).

(3) Ved brev af 16. maj 2006 meddelte Kommissionen Slovenien, at den ville indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, over for denne støtte.

(4) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren er offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* ([3]). Kommissionen opfordrede de interesserede parter til at fremsætte bemærkninger til støtten.

(5) Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra de interesserede parter.

(6) Slovenien fremsatte bemærkninger ved brev af 17. juli 2006. Kommissionen anmodede ved brev af 23. februar 2007 (ref. D/50797) om yderligere oplysninger, som blev forelagt den 23. april 2007. Derudover blev der den 28. juni 2006 holdt et møde mellem repræsentanter for Kommissionen og de slovenske myndigheder.

II. DETALJERET BESKRIVELSE AF STØTTEN

1. **Modtageren**

(7) Javor Pivka producerer trævarer og møbler. Virksomheden er beliggende i Pivka i Slovenien, dvs. i et område, der modtager støtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a). I 2003 havde virksomheden ca. 800 ansatte. Den har fire 100 %-ejede datterselskaber.

(8) Ejerskabet til virksomheden er spredt på ca. 1 264 aktionærer, hvoraf 9 investeringsselskaber eller andre juridiske personer ejer 60 %, mens de resterende 40 % er fordelt på 1 255 aktionærer, hvoraf ingen ejer over 1 % ([4]).

([1]) EUT C 194 af 18.8.2006, s. 26.

([2]) De nærmere oplysninger om sagen findes i beslutningen om indledning af proceduren (jf. fodnote 1) og er også relevante for denne beslutning.

([3]) Jf. fodnote 1.

([4]) Tal pr. 30. januar 2004.

(9) I årene forud for ydelsen af støtten var Javor Pivka ramt af økonomiske vanskeligheder. De vigtigste økonomiske og driftsmæssige indikatorer er vist i følgende tabel:

Tabel 1

Økonomiske indikatorer for Javor Pivka

Indikator (1 000 SIT) (*)	2000	2001	2002	2003
Nettoomsætning	8 114 374	7 884 954	8 174 323	8 124 711
Lagerbeholdninger af færdige produkter, igangværende produktion	867 609	1 030 323	894 302	1 121 632
Netto driftsresultat	56 566	– 137 030	– 303 729	– 578 268
Samlet overskud/tab	56 566	– 80 464	– 384 193	– 962 461
Cash flow	480 468	333 324	104 522	– 162 879

(*) Alle omregninger af beløb fra SIT til EUR er kun til oplysning og er baseret på vekselkursen 1 EUR = 240 SIT.

2. **Omstruktureringsprogram**

(10) For at kunne overkomme sine vanskeligheder forelagde Javor Pivka i april 2004 økonomiministeriet en omstruktureringsplan for perioden 2004-2008.

(11) Virksomheden har anført, at dens vanskeligheder skyldes manglende konkurrencedygtighed som følge af importen af billige produkter fra udviklingslandene til dens traditionelle eksportmarkeder (især Tyskland og USA). Javor Pivka har anført, at den for at klare denne konkurrence og genvinde sin rentabilitet måtte øge produktiviteten ved hjælp af teknologisk modernisering og nedskæring af omkostningerne og finde frem til mere lukrative markedsnicher og nye geografiske markeder.

(12) I dette øjemed indeholdt omstruktureringsprogrammet følgende foranstaltninger:

(13) *Teknologisk omstrukturering*: Der er tale om fuldstændig modernisering af forældede anlæg og produktionsprogrammer. Målet var ikke at øge kapaciteten, men at forbedre produktiviteten og efterkomme købernes efterspørgsel ved at udsende nye produkter og tilpasse produktionen efter miljøstandarderne. Med nye produktionsanlæg vil virksomheden kunne omlægge produktionen i retning af højere forarbejdede varer med større merværdi (især for krydsfinér). 50 % af udgifterne til denne omstrukturering skulle dækkes med statsgaranterede banklån, de resterende 50 % med virksomhedens egne midler.

(14) *Omstrukturering af arbejdsstyrken*: Denne del af planen gik ud på at nedskære antallet ansatte med ca. 100 (berettiget til fratrædelsesgodtgørelse) og omskole de resterende 700 i overensstemmelse med omstruktureringsprogrammets behov.

(15) *Gennemgang af forretningsstrategien*: Det næste punkt i omstruktureringsplanen gik ud på at tilpasse produktionen til ændringerne i efterspørgslen og konkurrencen på virksomhedens gamle markeder ved at finde nye, mere lukrative markedsnicher og entrere nye markeder (Rusland, især for møbler, og det sydøstlige Europa). Hvad produkterne angår, ønskede virksomheden at omlægge produktionen i retning af videre forarbejdede krydsfinérplader, specielle krydsfinérplader til byggeindustrien, mens den i møbelsektoren især ville satse på specialstole til hospitaler, alderdomshjem og lignende.

(16) *Reorganisering af virksomhedens strukturer*: Til genopretning af rentabiliteten er det også nødvendigt at reorganisere virksomheden (f.eks. integrering af datterselskaberne og bedre kontrol med udgifterne ved at centralisere forretningsfunktionerne i forbindelse med salg, indkøb og finanser). Udgifterne til disse foranstaltninger skulle dækkes fuldt ud med virksomhedens egne midler.

(17) *Finansiel omstrukturering*: Som følge af utilstrækkelig likviditet er virksomhedens passiver og finansieringsomkostninger steget. Formålet med den finansielle omstrukturering var at tilpasse virksomhedens finansieringskilder og tilbagebetalingsplaner, så dens løbende og langfristede betalingsevne kunne bevares. Vægten blev lagt på at omlægge gælden, mindske rentesatserne, forlænge tilbagebetalingsfristerne og opnå et moratorium for tilbagebetaling af hovedstolen.

3. **Omstruktureringsudgifterne og deres finansiering**

(18) Tabellen nedenfor giver et overblik over finansieringen af omstruktureringsudgifterne ([5]):

Tabel 2

Omstruktureringsudgifterne og deres finansiering

Behov (i 1 000 SIT)	Egne midler	Støtte	Garantier	I alt
Finansiel omstrukturering	400 000	0	0	400 000
Omstrukturering af markedet	496 000	0	0	496 000
Teknologisk omstrukturering	999 000	0	1 100 000	2 099 000
Omstrukturering af arbejdsstyrken	219 750	382 250	0	602 000
Organisatorisk omstrukturering	4 900	0	0	4 900
I alt	2 119 650	382 250	1 100 000	3 601 900

(19) Den vigtigste del af statsstøtten består af *statsgaranti* for lån på 1 100 000 000 SIT til finansiering af den teknologiske omstrukturering af Javor Pivka. Til sikring af disse garantier har de slovenske myndigheder fået pant i Javor Pivka's aktiver svarende til det beløb, garantierne dækker, dvs. 1 100 000 000 SIT (omkring 4 584 000 EUR).

(20) Derudover er der ydet et *tilskud* på 382 250 000 SIT (ca. 1 592 000 EUR) til personaleomlægningen. Denne støtte skal dække fratrædelsesgodtgørelser til afskedigede medarbejdere og udgifter til omskoling af de resterende.

(21) Slovenien har fremført, at Javor Pivka skulle bidrage til omstruktureringen med 2 119 650 000 SIT (ca. 8 832 000 EUR), dvs. 53,7 % af de samlede udgifter.

4. **Markedssituationen**

(22) Javor Pivka producerer følgende varer, for hvilke virksomhedens markedsandel i EU er som følger (tallene vedrører 2003 og KN-koderne henviser til den kombinerede nomenklatur):

a) Forskallingsplader (KN 4418 40): 3,91 %

b) Krydsfinér (KN 4412): 0,18 %

c) Finérplader (KN 4408): 0,22 %

d) Træstole (KN 9401 61 + 9401 69 + 9401 90 30): 0,08 %

([5]) Under sagsforløbet har Slovenien forklaret, at udgifterne til den finansielle omstrukturering var »uden for omstruktureringsprogrammet«, og at de skulle dækkes med kommercielle lån, som Javor Pivka skulle optage uden nogen form for statsstøtte. Slovenien har ikke medregnet det pågældende beløb på 400 000 000 SIT i udgifterne til omstruktureringsprogrammet. Kommissionen mener imidlertid, at den finansielle omstrukturering er en integrerende og nødvendig del af omstruktureringsprogrammet, og at udgifterne hertil derfor skal medregnes i omstruktureringsudgifterne. Finansieringen heraf, for så vidt den er sikret med lån optaget på markedsvilkår og uden støtte, skal betragtes som Javor Pivkas eget bidrag. I denne tabel og i resten af beslutningen har Kommissionen medregnet disse beløb i omstruktureringsudgifterne og i de »egne midler«.

(23) Javor Pivkas samlede markedsandel for dens varesortiment på EU25-markedet tegnede sig i 2003 for 0,21 %.

III. **ÅRSAGERNE TIL INDLEDNING AF PROCEDUREN I MEDFØR AF EF-TRAKTATENS ARTIKEL 88, STK. 2**

(24) Som nævnt ovenfor har de slovenske myndigheder ikke anmeldt foranstaltningerne til fordel for Javor Pivka. I sit brev af 16. maj 2006 om indledning af proceduren i medfør af EF-traktatens artikel 88, stk. 2, gjorde Kommissionen nøje rede for, hvorfor der med de pågældende foranstaltninger var tale om en ny støtte, som skal anmeldes i medfør af EF-traktatens artikel 88 og vurderes på grundlag af dens artikel 87.

(25) Kommissionen udtrykte endvidere tvivl om, hvorvidt støtten var forenelig med fællesmarkedet og navnlig med Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder fra 1999 ([6]) (i det følgende »rammebestemmelserne«). Årsagerne hertil er følgende:

a) Kommissionen var i tvivl om, hvorvidt Javor Pivka var berettiget til omstruktureringsstøtte efter disse rammebestemmelser. Den tvivlede navnlig på, at virksomheden var »kriseramt« i rammebestemmelsernes betydning, da virksomhedens ringe resultater i 2003 kunne være en usædvanlig begivenhed og ikke led i en mere generel udvikling. Desuden fandt Kommissionen det uklart, om Javor Pivka var en del af en større virksomhedsgruppe og dermed kunne indhente de nødvendige midler fra dennes ejere.

b) Det var ikke klart, hvordan virksomheden ville genoprette sin rentabilitet på længere sigt, da Kommissionen ikke havde modtaget tilstrækkelige oplysninger til at kunne undersøge de driftsresultater, som omstruktureringen ville føre til.

c) Der er ikke forelagt nogen markedsanalyse, som ville kunne retfærdiggøre manglen på modydelser.

d) Kommissionen var også i tvivl om, hvorvidt støtten var begrænset til det nødvendige minimum. Det var nemlig uklart, om Javor Pivka havde sikret et betydeligt bidrag til omstruktureringen med egne midler, da det ikke fremgik, hvor disse egne midler skulle komme fra.

e) Kommissionen har endelig anmodet om oplysninger om al anden støtte ydet til Javor Pivka i 2004, så den kunne sikre sig, at virksomheden ikke tidligere havde modtaget omstruktureringsstøtte, da den i så fald ikke på ny kunne modtage denne form for støtte, jf. princippet om engangsstøtte i rammebestemmelsernes punkt 48-51.

([6]) Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder (EFT C 288 af 9.10.1999, s. 2).

IV. **SLOVENIENS BEMÆRKNINGER**

(26) Slovenien er fremkommet med følgende bemærkninger under den formelle procedure.

1. **Ny støtte eller støtte ydet inden tiltrædelsen**

(27) Slovenien har fastholdt, at beslutningen om støtte, som var bindende for landet, blev truffet efter positiv udtalelse fra den tværministerielle ekspertkommission. Da beslutningen blev truffet den 6. april 2004, dvs. inden Sloveniens tiltræden til EU, og da støtten ikke længere var aktuel efter tiltrædelsen, drejer det sig efter Sloveniens opfattelse om støtte, der er ydet inden tiltrædelsen, og som derfor ikke er omfattet af EF-traktatens artikel 87 og 88, stk. 3.

2. **Støtteberettigelse**

2.1. *Begrebet »kriseramt« virksomhed*

(28) Slovenien har med forelæggelsen af bl.a. driftsindikatorerne i tabel 1 ovenfor påpeget, at Javor Pivka fremviste flere af de karakteristika, der er betegnende for en kriseramt virksomhed, og at der ikke var tale om en usædvanlig begivenhed i 2003, men derimod om en mere generel udvikling, som kunne iagttages i den fireårige periode 2000-2003.

(29) Slovenien har i den forbindelse gjort opmærksom på, at Javor Pivka ikke var i stand til at øge sine netto-salgsindtægter i denne periode. Driftsresultaterne var negative i hele perioden, bortset fra 2000, og tabene voksede i 2001-2003. De løbende tab i 2003 androg næsten halvdelen af virksomhedens tegnede kapital. Provenuet af salg, egenkapital og midler var negativt, og situationen forværredes yderligere i perioden 2001-2003. Det frie cash flow mindskedes i denne periode og var negativt i 2003. Disse negative tendenser nåede et sådant niveau, at Javor Pivka var i fare for at gå konkurs i 2003.

2.2. *Javor Pivkas ejerskab*

(30) Slovenien har gjort rede for ejerskabsstrukturen for Javor Pivka, hvad angår de særlige træk ved den privatiseringsmodel, som Slovenien har brugt efter afslutningen af det kommunistiske regime. Slovenien har brugt en særlig model, der gik ud på, at der ikke var bestemte ejere, hverken private eller offentlige, til virksomhedernes kapital, men at denne var en »samfundskapital«, som tilhørte hele befolkningen. Som led i privatiseringsprocessen blev dette abstrakte koncept udmøntet i klarere ejendomsstrukturer, idet der blev udstedt ejerskabscertifikater, som blev uddelt til befolkningen. Disse certifikater kunne ombyttes med aktier i tidligere »sociale« virksomheder.

(31) I denne proces blev en vigtig rolle spillet af de såkaldte »godkendte investeringsselskaber« (*pooblaščene investicijske družbe* — kendt som »PID«) og managementselskaber (*družbe za upravljanje* — »DZU«), som blev oprettet, for at private investorer kunne placere deres certifikater. Disse certifikater omdannede PID'erne dernæst til aktier i forskellige privatiserede virksomheder, mens de individuelle investorer i bytte herfor fik andele i PID'en og ikke direkte i de privatiserede virksomheder (PID'en agerede på sin vis som en investeringsfond).

(32) PID'erne havde imidlertid ikke frit disponible midler (da deres investeringer bestod i certifikater) og heller ikke tilstrækkelig ekspertviden og erfaring til, at de kunne deltage aktivt i virksomhedsledelsen. De var derfor passive ejere, som kun i begrænset omfang eller slet ikke deltog i ledelsen af de virksomheder, de ejede.

(33) Disse passive investorer tegner sig for en stor del af ejerskabet til Javor Pivka (nær ved 44 % af aktiekapitalen). De har ingen frisk kapital, som de kan investere i virksomheden. I forbindelse med udarbejdelsen af omstruktureringsprogrammet blev alle de institutionelle ejere opfordret til at deltage i refinansieringen, men ingen reagerede herpå. Yderligere 40 % af aktiekapitalen er fordelt på 1 255 små aktionærer, hvilket betyder, at mindst 80 % af ejerskabet til Javor Pivka ikke forvaltes aktivt.

3. **Genetablering af virksomhedens rentabilitet**

(34) Hvad dette spørgsmål angår, har Slovenien gjort rede for, at driftsprognoserne for Javor Pivka efter omstruktureringsplanen og genetableringen af dens rentabilitet er baseret på markedsanalyser, som er medtaget i omstruktureringsplanen, på salgsprognoser i virksomhedens forskellige segmenter og på markedsundersøgelser.

(35) Slovenien har forelagt yderligere oplysninger til dokumentation for prognosernes pålidelighed. Slovenien har bl.a. gjort rede for kilderne til de oplysninger, som prognoserne hviler på, og forelagt prognoser for salget i perioden 2004-2006, opdelt på de forskellige artikler i virksomhedens varesortiment.

4. **Modydelser**

(36) Hvad dette punkt angår, har Slovenien fastholdt, at der ikke er behov for modydelser, da der som følge af Javor Pivka's ubetydelige markedsandel ikke er risiko for konkurrencefordrejninger. Slovenien har derudover peget på, at behovet for modydelser bør vurderes under hensyntagen til, at Javor Pivka ligger i et område, der er berettiget til regionalstøtte efter EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a) (jf. punkt 54 i rammebestemmelserne).

5. **Bidrag af egne midler**

(37) Slovenien har gjort rede for kilderne til Javor Pivka's eget bidrag, jf. tabellen i punkt 18 ovenfor. Bidraget skulle komme fra følgende kilder: Afhændelse af ejendom (finansiel og fast ejendom) skulle indbringe 958 427 170 SIT. Yderligere 900 000 000 SIT skulle tilvejebringes med banklån på markedsvilkår, uden støtte. Resten skulle sikres ved »afskrivning« af aktiver (forventet beløb i 2004-2006 på i alt 1 111 786 000 SIT).

6. **Anden støtte**

(38) Endelig har Kommissionen, hvad dette punkt angår, meddelt Kommissionen, at Javor Pivka havde modtaget statsstøtte til energibesparelser. Støtten blev ydet som led i et program til fremme af vedvarende energi, effektiv energianvendelse og kombineret kraftvarmeproduktion. Støtten blev tilkendt den 1. september 2003 og udbetalt den 19. februar 2004. Der blev forelagt dokumentation for denne oplysning.

V. **VURDERING AF STØTTEFORANSTALTNINGEN**

1. **Er der tale om statsstøtte?**

(39) Ifølge EF-traktatens artikel 87 er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne, medmindre den kan retfærdiggøres på grundlag af EF-traktatens artikel 87, stk. 2 eller 3.

(40) Kommissionen mærker sig, at støtten er ydet til en individuel virksomhed ved hjælp af statsmidler. Også kriteriet om begunstigelse af visse virksomheder er opfyldt. Hvad angår den del af støtten, der er ydet i form af tilskud, er der klart tale om en begunstigelse af modtageren. Når det drejer sig om ydelsen af garanti, er der måske mindre åbenbart tale om begunstigelse, da Javor Pivka har sikret lånegarantien med pant i fast ejendom. De slovenske myndigheder gik imidlertid med til at yde garantien mod sikkerhed i fast ejendom i forholdet 1:1 (hypotekets værdi svarede til garantibeløbet). Kommercielle långivere ville imidlertid mindst have krævet sikkerhed i fast ejendom i forholdet 2,5:1. På det tidspunkt ville Javor Pivka ikke kunne give tilstrækkelig sikkerhed i fast ejendom til at kunne opnå et tilsvarende lån på markedsvilkår. I virkeligheden udgjorde hypoteket for garantien hele Javor Pivkas daværende ubehæftede ejendom. Derfor har den garanti, som de slovenske myndigheder har stillet, forbedret Javor Pivkas stilling, da virksomheden derved har kunnet opnå et større lån, end det ellers ville have været muligt med den sikkerhed, den var i stand til at stille.

(41) Da der pågår samhandel med forarbejdede træprodukter og møbler mellem Slovenien og andre medlemsstater, vil foranstaltningen kunne forbedre modtagerens stilling i forhold til dens konkurrenter i Slovenien og i det øvrige EU, hvilket betyder, at støtten kan fordreje konkurrencen og påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne.

(42) Kommissionen finder derfor, at garantien og tilskuddet udgør statsstøtte i den i EF-traktatens artikel 87, stk. 1, anførte betydning.

2. **Er der tale om ny støtte?**

(43) De slovenske myndigheder var i første omgang i tvivl om, hvorvidt Kommissionen havde beføjelse til at vurdere støtten ud fra EF-traktatens artikel 87 og 88, i og med at støtten var ydet inden tiltrædelsen. Som Kommissionen har gjort klart i beslutningen om at indlede proceduren, er det rette kriterium for at afgøre, om en støtte er indført før eller efter tiltrædelsen, den retsakt, hvorved de kompetente nationale myndigheder forpligter sig til at godkende støtten ([7]). Da der ikke blev truffet en sådan beslutning før tiltrædelsen, er der tale om ny støtte, selv om det støttebeløb, staten havde forpligtet sig til at yde, var kendt forinden.

(44) I den foreliggende sag konkluderer Kommissionen, at den retsakt, hvorved de kompetente nationale myndigheder forpligtede sig til at godkende støtten, ikke var trådt i kraft før tiltrædelsen. Ifølge de slovenske forskrifter ydes støtte ved regeringsbeslutning efter forslag fra det berørte ministerium. Der kræves ganske vist forudgående beslutninger fra det tværministerielle udvalg og det berørte ministerium, for at støtten kan ydes, men de er ikke tilstrækkelige til godkendelse af støtten. Regeringen træffer den endelige beslutning. I det foreliggende tilfælde blev regeringens beslutning udstedt den 27. maj 2004, mens Slovenien tiltrådte EU den 1. maj 2004. Derfor udgør foranstaltningerne ny støtte, der skulle være anmeldt i medfør af EF-traktatens artikel 88 og vurderet ud fra dens artikel 87.

3. **Støttens forenelighed**

(45) Da den pågældende støtte er omstruktureringsstøtte, er den kun forenelig med fællesmarkedet, hvis den opfylder kriterierne i rammebestemmelserne.

(46) Kommissionen er ud fra Sloveniens bemærkninger og de oplysninger, den har indhentet i forbindelse med sine undersøgelser, nået til følgende konklusioner om de punkter, som har givet anledning til indledning af proceduren.

3.1. *Støtteberettigelse*

(47) Ud fra de oplysninger, Slovenien har forelagt, vurderer Kommissionen, at Javor Pivkas driftsresultater (jf. punkt 2.1) viser, at den var kriseramt på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet. Kommissionen mærker sig navnlig, at Javor Pivka har lidt voksende underskud, faldende omsætning og faldende cash flow. Kommissionen kan endvidere fastslå, at disse vanskeligheder indskrev sig i udviklingen i 2000-2004 og ikke kun skyldtes den usædvanlige begivenhed i 2003.

(48) Kommissionen mærker sig også Sloveniens forklaringer vedrørende ejerskabet til Javor Pivka. I betragtning af at Javor Pivkas institutionelle ejere er af passiv art og kun sidder inde med beskedne kapitalressourcer, og at det øvrige ejerskab er spredt på mange hænder, kan Kommissionen acceptere, at virksomheden ikke var i stand til at indhente de fornødne ressourcer fra sine aktionærer. Af samme grund og i betragtning af, at ingen enkelt ejer sidder inde med over 15 % af Javor Pivkas aktiekapital, er det endvidere Kommissionens opfattelse, at Javor Pivka ikke indgår i en større virksomhedsgruppe.

(49) Kommissionen godkender derfor, at Javor Pivka var berettiget til omstruktureringsstøtte.

3.2. *Genetablering af virksomhedens rentabilitet*

(50) Kommissionen bemærkede i beslutningen om at indlede proceduren, at det ikke var klart, hvordan omstruktureringsplanen skulle give Javor Pivka mulighed for at genetablere sin rentabilitet på længere sigt. Dette hang især sammen med de femårige prognoser for, hvordan virksomheden ville udvikle sig som følge af omstruktureringsforanstaltningerne. Kommissionen bemærkede, at Slovenien ikke havde forelagt de oplysninger, den havde brug for til at vurdere antagelserne vedrørende virksomhedens forventede driftsresultater som følge af omstruktureringsplanen.

(51) Under proceduren har Slovenien forelagt yderligere oplysninger (jf. punkt IV.3). Disse oplysninger er tilstrækkelige til at belyse grundlaget for antagelserne. Kommissionen er klar over, at antagelserne vedrørende udviklingen i Javor Pivkas salgstal måske er for optimistiske, i og med at sektoren i 2005 og 2006 stødte på hård konkurrence fra Fjernøsten, hvilket skabte overkapacitet på markedet og prispres. Det er imidlertid ikke klart, om dette forhold var kendt allerede i begyndelsen af 2004. Endvidere anførte Kommissionen i 2006: »produktionen og anvendelsen af krydsfinér er steget mærkbart i de seneste år, og der er et vigtigt eksportmarked under udvikling for visse klasser« ([8]). Da Kommissionen ikke har modtaget nogen modstridende oplysninger, som ville kunne skabe tvivl om virksomhedens eller dens egne antagelser, har Kommissionen ikke grund til at afvise dem. Kommissionen mener derfor ikke, at prognoserne for 2004 var usandsynlige, og anser således disse tvivlsspørgsmål for løst.

([7]) Jf. Kommissionens beslutning om indledning af proceduren (nævnt i fodnote 1) og Kommissionens beslutning i sag C-3/2005 *FSO* (EUT C 100 af 26.4.2005, s. 2, betragtning 38 ff).

([8]) http://ec.europa.eu/enterprise/forest_based/tradeflows_en.html

3.3. *Modydelser*

(52) I medfør af punkt 35 og 36 i rammebestemmelserne bør der træffes foranstaltninger til at afbøde støttens skadelige virkninger for konkurrenterne mest muligt. Sådanne modydelser er imidlertid ikke påkrævet, når modtagerens markedsandel er ubetydelig. I disse tilfælde er modydelser derfor ikke en betingelse for, at statsstøtten kan anses for at være forenelig med fællesmarkedet.

(53) Kommissionen noterer sig, at Javor Pivka ifølge oplysningerne fra de slovenske myndigheder opererer på flere produktmarkeder (krydsfinér, forskallingsplader, finérplader og møbler, jf. punkt 22 ovenfor). Hvad krydsfinér angår, bemærker Kommissionen først, i forbindelse med en fusionssag, at »en markedsundersøgelse i vid udstrækning har bekræftet, at forskellige slags træplader, som f.eks. krydsfinér, hårde fiberplader, ubehandlede træfiberplader og belagte træfiberplader, dekorative laminater (HPL/CPL) og træbaserede komponenter til møbler og byggeindustrien, hører til separate produktmarkeder ([9]).«

(54) Til indkredsning af det relevante marked har Slovenien forelagt Kommissionen en markedsundersøgelse, som viser markedsandelene på det pågældende produktmarked i EU25. Kommissionen har i denne forbindelse ingen grund til at fravige bemærkningen i fodnote 20 i rammebestemmelserne, nemlig at det pågældende marked er EØS. Kommissionen påpeger, at den tidligere har gennemført markedsundersøgelser i den europæiske trævareindustri (navnlig træfiberplader) i forbindelse med en fusionssag ([10]) og afgjort, at det relevante marked er mere omfattende end det nationale marked, og at det i det mindste er et grænseoverskridende regionalt marked. Dette bekræftes af tilstedeværelsen af betydelige grænseoverskridende handelsstrømme. At der også består sådanne handelsstrømme for krydsfinér, fremgår af oplysninger fra Slovenien, som bekræftes af Kommissionens interne eksperter (dette bekræftes yderligere af, at Javor Pivkas eksport i Fællesskabet tegner sig for størstedelen af virksomhedens omsætning, nemlig 55 %). Desuden er det fastslået, at et grænseoverskridende regionalt marked dækker en afstand på næsten 1 000 km, idet afstanden varierer alt efter produkternes merværdi, dvs. at handelen med færdigbehandlede produkter foregår over endnu større afstande end ubehandlede produkter. Da krydsfinérplader allerede er af højere kvalitet, og da eksporten i det væsentlige omfatter krydsfinér, er transportudgifterne mindre end for træfiberplader (og endnu lavere for stole og andre møbler af krydsfinér). I betragtning af ovenstående mener Kommissionen, at det relevante marked for de produkter, som fremstilles af Javor Pivka, er, om ikke hele EØS eller EU25, i hvert fald en betragtelige del af EU25.

([9]) Sag COMP/M.4165, *Sonae Industria/Hornitex*, betragtning 11, i Kommissionens beslutning af 28.6.2006.

([10]) Sag COMP/M.4165, *Sonae Industria/Hornitex*, i Kommissionens beslutning af 28.6.2006.

(55) Da Javor Pivkas markedsandel på EU25-markedet — som nævnt i punkt II.4 - tegner sig for 0,21 % (2003) for hele dens varesortiment, og da denne andel i princippet kun ville fordobles, også selv om det geografiske marked blev halveret, mener Kommissionen, at markedsandelen stadig er langt under 1 %, hvilket, i betragtning af at markedet omfatter mange små og mellemstore producenter, kan anses for at være en ubetydelig andel ([11]). Af disse grunde og fordi denne beslutning er baseret på rammebestemmelserne fra 1999, er der ikke behov for modydelser til sikring af, at statsstøtten er forenelig med fællesmarkedet.

3.4. *Begrænsning af støtten til et minimum*

(56) I medfør af punkt 40 i rammebestemmelserne skal støtten begrænses til det strengt nødvendige minimum til gennemførelse af omstruktureringen, og støttemodtagerne forventes selv at yde et betydeligt bidrag til omstruktureringsplanen med egne midler, »herunder ved afhændelse af aktiver, som ikke er nødvendige for virksomhedens overlevelse, eller ved ekstern finansiering på markedsvilkår«.

(57) Javor Pivkas eget bidrag til omstruktureringen er nævnt ovenfor i punkt IV.5. Det skal fra første færd slås fast, at Kommissionen ikke kan anerkende afskrivning som bidrag med egne midler ([12]), da det ikke giver virksomheden disponible midler i hænde og desuden afhænger af virksomhedens fremtidige driftsresultater, som igen afhænger af den ydede statsstøtte ([13]). Ved beregningen af Javor Pivkas eget bidrag kan der derfor ikke tages hensyn til eventuelle midler fra denne kilde.

(58) På den anden side synes de aktiver, som Javor Pivka har afhændet, ikke at være nødvendige for virksomhedens overlevelse, hvorfor indtægten af dette salg udgør et reelt eget bidrag. Det samme gælder midler, der er tilvejebragt med banklån på markedsvilkår, uden støtte. Midlerne fra disse kilder andrager i alt 2 119 650 000 SIT, som Kommissionen betragter som Javor Pivkas eget bidrag til omstruktureringen.

([11]) I hvert fald i lyset af andre tilfælde under rammebestemmelserne fra 1999, jf. Kommissionens beslutning C-3/2005 *FSO* (EUT C 100 af 26.4.2005, s. 2, betragtning 38 ff).

([12]) Kommissionens beslutning i sag N464/05, *AB Kauno*, af 22.2.2006, betragtning 17 (EUT C 270 af 7.11.2006, s. 5).

([13]) Hvad cash flow angår, er dette blevet bekræftet i Kommissionens beslutning i sag C-19/2000, *TGI* (EFT L 62 af 5.3.2002, s. 30, betragtning 106), og i sag C-30/1998, *Wildauer Kurbelwelle* (EFT L 287 af 14.11.2000, s. 51, betragtning 52) og, for rammebestemmelserne fra 2004, i sag *AB Kauno* (jf. fodnote 12).

(59) Javor Pivkas eget bidrag tegner sig for 45,5 % af de samlede omstruktureringsudgifter, hvilket ifølge rammebestemmelserne kan anses for at være et betydeligt bidrag ([14]). Støtten synes at være begrænset til det nødvendige minimum, da den kun tilvejebringer de yderligere midler, der behøves til teknologisk omstrukturering og omstrukturering af arbejdsstyrken, men ikke giver virksomheden overskudslikviditet.

3.5. *Anden støtte*

(60) Efter princippet om engangsstøtte (jf. punkt 48-51 i rammebestemmelserne) kan Kommissionen ikke godkende omstruktureringsstøtte til en virksomhed, som allerede har modtaget omstruktureringsstøtte. Kommissionen mener, at den på grundlag af dette princip bør tage al omstruktureringsstøtte i betragtning, som er ydet i de seneste ti år før den pågældende støtte, uanset om den første statsstøtte blev ydet, inden den pågældende medlemsstat tiltrådte EU. I denne forbindelse spiller anden statsstøtte end omstruktureringsstøtte ingen rolle.

(61) Slovenien har vist, at formålet med støtten var at fremme energibesparelser af miljøhensyn. Kommissionen har ikke grund til at betvivle rigtigheden af denne oplysning. Kommissionen accepterer derfor, at denne støtte ikke blev ydet til omstruktureringsformål, og at princippet om engangsstøtte derfor ikke gør sig gældende herfor.

4. **Yderligere bemærkninger**

(62) Under undersøgelsen har det vist sig, at der er sket forsinkelser i gennemførelsen af omstruktureringsplanen, og at visse dele af den teknologiske omstrukturering ikke er gennemført efter planen. Det fremgår ikke, at disse problemer var åbenbare på tidspunktet for godkendelsen af støtten, og det er derfor ikke på dette grundlag grund til at tvivle på, at virksomheden Javor Pivka vil kunne genoprette rentabiliteten i kraft af planen. Kommissionen gør imidlertid opmærksom på, at godkendelsen af støtten er betinget af, at omstruktureringsplanen gennemføres til fulde (punkt 43 i rammebestemmelserne), og den vil blive overvåget (punkt 45 i rammebestemmelserne).

(63) Kommissionen forventer derfor, at Slovenien i overensstemmelse med punkt 46 i rammebestemmelserne forelægger mindst to rapporter om overvågningen, en i slutningen af januar 2008 for 2007 og en i slutningen af januar 2009 for 2008, med detaljerede oplysninger om virksomhedens økonomiske resultater og gennemførte investeringer. Kommissionen understreger, at virksomheden, hvis den ikke gennemfører alle investeringerne i omstruktureringsplanen, kan blive forpligtet til at tilbagebetale en del af statsstøtten, også selv om den har genetableret sin rentabilitet ([15]).

VI. **KONKLUSIONER**

(64) På baggrund af ovenstående mener Kommissionen, at den pågældende støtte er omstruktureringsstøtte, som opfylder betingelserne i de gældende rammebestemmelser, dvs. rammebestemmelserne om redning og omstrukturering fra 1999. Den konkluderer derfor, at selv om Slovenien har ydet virksomheden Javor Pivka omstruktureringsstøtte i strid med EF-traktatens artikel 88, stk. 3, er statsstøtten forenelig med fællesmarkedet —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Sloveniens statsstøtte til virksomheden Javor Pivka er forenelig med fællesmarkedet efter EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), og Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder fra 1999.

Artikel 2

1. Omstruktureringsplanen skal gennemføres i sin helhed. Alle nødvendige foranstaltninger skal træffes til sikring af, at planen gennemføres.

2. Der skal føres tilsyn med planens gennemførelse på grundlag af årlige rapporter, som Slovenien forelægger Kommissionen. Der forelægges en detaljeret rapport om aktiviteterne i 2007 inden udgangen af januar 2008 og om aktiviteterne i 2008 inden udgangen af 2009. Rapporterne skal indeholde detaljerede oplysninger om virksomhedens økonomiske resultater og gennemførte investeringer.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Republikken Slovenien.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. juli 2007.

På Kommissionens vegne

Neelie KROES

Medlem af Kommissionen

([14]) Jf. Kommissionens beslutning i sag C39/2000, *Doppstadt* (EUT L 108 af 30.4.2003, s. 8, betragtning 74) og Kommissionens beslutning i sag C33/1998, *Babcock Wilcox* (EFT L 67 af 9.3.2002, s. 50).

([15]) Jf. Kommissionens beslutning af 13. september 2006, sag N 350/2006 *MSO* (EUT C 280 af 18.11.2006).